

Sygnatura akt XIV C 60/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 06-12-2016 r.

Sąd Okręgowy w P. XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Czajka-Bałon

Protokolant: st.sekr.sąd. Grażyna Bielicka

po rozpoznaniu w dniu 22-11-2016r. w P.

na rozprawie sprawy z powództwa **T. S.**

przeciwko **U. M.**

o zapłatę i przeproszenie

1.Oddala powództwo.

2.Zasądza od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w P. na rzecz adwokata T. G. kwotę 7 560 zł plus należny podatek VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSO J.Czajka-Bałon

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 stycznia 2014 roku powód T. S. wniósł o zasądzenie od pozwanej U. M. kwoty 1.000.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem doznanych krzywd moralnych, naruszenia dóbr osobistych oraz doprowadzenia powoda do naruszenia i spowodowania rozstroju zdrowia psychosomatycznego – monitorowanego przez lekarzy specjalistów.

W uzasadnieniu powód podał, że pozwana zeznając w sprawie VIII K 1503/11 w Sądzie Rejonowym (...) w P., po odebraniu od niej przyrzeczenia zgodnie z przepisami prawa, zeznała nieprawdę, pomawiając i znieważając powoda w ten sposób, że zeznała nieprawdę, iż T. S. i jego rodzice byli u notariusza G. M. w kancelarii notarialnej, on i rodzice jego nie mieli pieniędzy, T. S. mówił, żebym zadzwoniła do notariusza z pytaniem, czy może przyjechać do D. bo ojciec nie do końca był sprawny, odwołanie służebności miało miejsce w D. w mieszkaniu w kuchni, przy odwołaniu byli rodzice S., S. i notariusz, rodzice pana S. byli w kancelarii, o powodzie, że ten pan cofa się w rozwoju, pierwsze słyszę, żeby rodzice oskarżonego chorowali na otępienie, staraliśmy się o dziecko, oboje byli kontaktowi – pozwana kłamie i poniża nieprawdą powoda, żadna z podanych przez pozwaną wiadomości do protokołu nie jest prawdziwa – a ma jedynie na celu znieważenie powoda i jego rodziców, czym pozwana doprowadziła do bardzo silnego rozstroju na zdrowiu powoda i jego matkę, a ojca do szybszej śmierci.

W piśmie procesowym z dnia 15 grudnia 2014 roku ustanowiony dla powoda pełnomocnik z urzędu w osobie adwokata wskazał, że powód w całości podtrzymuje dotychczasowe wnioski i twierdzenia, a nadto wnosi o:

1. nakazanie pozwanej złożenie oświadczenia, w którym przeprasza powoda za złożenie niezgodnych z prawdą zeznań w sprawie karnej deprecjonujących powoda i jego rodziców oraz opublikowanie tego oświadczenia w dzienniku Polska (...) Times – Głos (...) na stronie 2 dodatku regionalnego, wielkość oświadczenia winna być nie mniejsza niż 1/4 strony,
2. zobowiązanie pozwanej do zaprzestania dalszych naruszeń dóbr osobistych powoda,

3. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika powoda kosztów zastępstwa procesowego z tytułu pomocy prawnej udzielonej z urzędu a nieopłaconej nawet w części.

W uzasadnieniu pełnomocnik powoda wskazał, że pozwana zeznając nieprawdę w postępowaniu karnym naruszyła jego dobra osobiste. Pozwana nieprawdziwie zeznała, że powód i jego rodzice byli w kancelarii notarialnej przy zawarciu umowy darowizny, jak i przy odwołaniu służebności, a także że powód dzwonił do kancelarii notarialnej. Zeznania te sprzeczne z twierdzeniami powoda naruszają jego dobre imię poprzez podważenie zaufania do niego w środowisku lokalnym i wśród sąsiadów. Pozwana nieprawdziwie zeznała, że powód i jego rodzice nie mieli pieniędzy, co także narusza jego dobre imię. Pozwana nieprawdziwie zeznała, że rodzice powoda byli zdrowi, kontaktowi. Zeznania te sprzeczne z twierdzeniami powoda naruszają jego dobre imię poprzez podważenie zaufania do niego w środowisku lokalnym i wśród sąsiadów, a także godzą w jego prawo do kultywowania dobrego imienia rodziny i dobrego wizerunku związanego z opieką nad chorymi rodzicami. Nadto, pozwana naruszyła dobra osobiste powoda, prawo do dobrego imienia i godności poprzez stwierdzenie, że powód cofa się w rozwoju. Wskazano, że nieprawdziwe zeznania składane w sprawie karnej, mające na celu utrudnić powodowi dochodzenie jego prawa, naruszają jego dobra osobiste. Nadto, naruszenie dóbr osobistych wynika z podawania nieprawdy co do stanu zdrowia i majątku rodziny powoda jak i okoliczności w jakich miałyby być zawarty akt notarialny. W ocenie powoda wszystkie powyższe twierdzenia są nieprawdziwe i mają na celu obrażę jego dobrego imienia. Stan zdrowia rodziców powoda uniemożliwiał im dokonywanie czynności cywilnoprawnych, jak i nawet samo pojechanie do notariusza. Treść zeznań pozwanej jest sprzeczna z rzeczywistym stanem zdrowia rodziców powoda. Powód był znany i szanowany w swojej społeczności lokalnej, cieszył się zaufaniem sąsiadów, był sołtysem, a także był policjantem i urzędnikiem urzędu skarbowego, ale na skutek działań pozwanej sąsiedzi odnoszą się do niego mniej ufnie i nie darzą go takim szacunkiem jak dawniej. Także byli współpracownicy z policji, jak i urzędu mają do niego mniejsze zaufanie. Zachowanie pozwanej wywołało u powoda rozstrój zdrowia i znaczne poczucie krzywdy. Powód, który przez całe życie postępował zgodnie z prawem i wykonywał wiele ważnych funkcji społecznych został przedstawiony przez pozwaną jako osoba twierdząca nieprawdę, a nadto cofająca się w rozwoju. Spowodowało to olbrzymi stres i przygnębienie po stronie powoda. Doprowadziło także do rozstroju zdrowia matki powoda. Z uwagi na rozmiar naruszenia dóbr osobistych powoda jak i na powtarzalność zachowania pozwanej zasadne jest nakazanie pozwanej opublikowanie przeprosin, a także nakazanie powstrzymanie się od dalszego naruszania dóbr osobistych powoda.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., alternatywnie o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podała, iż w jej ocenie powództwo jest bezzasadne i to w stopniu oczywistym. Zarzuty sformułowane przez powoda w przedmiotowej sprawie są kompilacją zarzutów stawianych pozwanej uprzednio w postępowaniach prawomocnie zakończonych, których inicjatorem był powód. Podniosła, iż nie stanowią karalnego zniesławienia w rozumieniu art. 255 k.k. oraz bezprawnego działania w rozumieniu art. 24 § 1 k.c. oświadczenia składane w sprawach karnych i cywilnych na uzasadnienie roszczenia skargi – względnie na uzasadnienie obrony, jeżeli wynikają one z uprawnień działającego, a więc gdy przedmiotowo zdolne są służyć obronie prawa osoby działającej i gdy podmiotowo podyktowane są wolą działającego – wystąpienia w obronie swego prawa. Nadto wskazała, że nie może korzystać z ochrony ten, kto sam nadużywa swojego prawa, tj. tzw. „reguła czystych rąk”. Skoro zatem powód samodzielnie prowokował scysję, czy inspirował niewłaściwe, bezprawne zachowania przeciwko pozwanej, jak również formułował przeciwko pozwanej nieprawdziwe zarzuty, w tym m. in. zawiadomił ponad 100 razy różne prokuratury o niepopelnionych przestępstwach, złożył kilkanaście prywatnych aktów oskarżenia, które nie odniosły oczekiwanego przez powoda skutku, to byłoby rażąco sprzeczne z punktu widzenia zasad współżycia społecznego, gdyby powód obecnie skutecznie mógł dochodzić ochrony zgłoszonych roszczeń.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód T. S. i pozwana U. M. w okresie od września 2003 roku do marca 2005 roku pozostawali w nieformalnym związku, tzw. konkubinacie. Rodzice powoda T. S. posiadali nieruchomość położoną w miejscowości D. zabudowaną

budynkiem mieszkalnym, w którym zamieszkiwał również powód. Rodzice powoda S. i W. małżonkowie S. przekazali własność ww. nieruchomości w drodze umowy darowizny na rzecz pozwanej, co zostało potwierdzone aktem notarialnym z dnia 7 stycznia 2004 roku sporządzonym przez notariusza G. M.. W umowie tej pozwana ustanowiła nieodpłatną, dożywotnią służebność mieszkania na rzecz powoda i jego rodziców. W dniu 2 marca 2004 roku rodzice powoda oraz powód w oświadczeniach złożonych w formie aktu notarialnego zrzekli się służebności mieszkania w przedmiotowej nieruchomości. Pozwana sprzedała posiadane przez siebie mieszkanie w W. oraz nieruchomość gruntową w miejscowości S., a pozyskane pieniądze zainwestowała w dom położony w D.. Rozbudowa budynku mieszkalnego trwała 4-5 miesięcy i jesienią 2005 roku pozwana zamieszkała w przedmiotowej nieruchomości wspólnie z powodem. Pomimo, że powód i pozwana planowali trwały związek ze względu na różnicę charakterów, która ujawniła się po wspólnym zamieszkiwaniu stosunki pomiędzy powodem a pozwaną uległy pogorszeniu, na skutek czego w marcu 2006 roku pozwana wyprowadziła się do P..

Po kilku latach od ww. czynności notarialnych powód zaczął wszczynać procesy sądowe, przedmiotem których było ustalenie ważności umowy darowizny oraz zrzeczenia się służebności osobistej darowanego mieszkania powołując się na to, iż jego rodzice w czasie dokonywania tych czynności nie byli w stanie świadomie i swobodnie podjąć decyzji i wyrazić woli.

Nadto na przestrzeni ostatnich lat powód złożył kilkadziesiąt zawiadomień o przestępstwie przeciwko pozwanej do różnych prokuratur.

W związku ze złożonymi zawiadomieniami nie został wniesiony do sądu żaden akt oskarżenia przeciwko U. M..

Jednocześnie powód wniósł kilkadziesiąt prywatnych aktów oskarżenia przeciwko U. M. do Sądów Rejonowych w W., Z., C. i P..

W dniu 23 marca 2012 roku powód wniósł do Sądu Rejonowego w W. VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w C. pozew przeciwko M. M. (1) i U. M. o zapłatę kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia wskazując, iż ww. pozwani w licznych sprawach sądowych permanentnie go nękają, znieważają oraz fałszywie oskarżają, co doprowadziło do jego rozstroju zdrowia oraz cierpień psychicznych i fizycznych.

W dniu 19 września 2012 roku powód wystąpił do Sądu Okręgowego w K. z powództwem przeciwko M. M. (1) i U. M. o zapłatę kwoty 3.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że ww. pozwani w różnych sprawach toczących się pomiędzy stronami fałszywie oskarżali powoda i jego matkę, przedstawiali fałszywe dowody przez co doprowadzili powoda do silnych schorzeń psychiatrycznych i do silnego rozstroju zdrowia.

Żadna ze spraw cywilnych wytoczonych przez powoda przeciwko U. M. i M. M. (1) nie zakończyła się uwzględnieniem powództwa.

dowód: umowa darowizny z dnia 7 stycznia 2004 roku (k. 314-315), analiza dokumentacji medycznej dla potrzeb orzecznictwa sądowego (k. 63, 64, 534-537, 538-541), dokumentacja lekarska (k. 546-550), wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 4 lutego 2014 roku w sprawie IV Ka 1070/13 wraz z uzasadnieniem (k. 297-299, 378-380), postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 września 2012 roku w sprawie II Kp 152/12 (k. 360-362, 487-488), postanowienie o umorzeniu dochodzenia (k. 363-365, 489-492), pismo Prokuratury Rejonowej w W. (k. 406), pismo Prokuratury Rejonowej w C. (k. 420), wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 7 października 2013 roku w sprawie II K 301/13 wraz z uzasadnieniem (k. 426-434), protokół przesłuchania świadka (k. 437, 560-561), pismo Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Apelacyjnym w S. (k. 438), wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 21 listopada 2008 roku w sprawie I C 61/08 wraz z uzasadnieniem (k. 366-377, 516-527), zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa (k. 558-559, 719-724), wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 4 grudnia 2013 roku w sprawie I C 403/12 wraz z uzasadnieniem (k. 275-281), wyrok Sądu Apelacyjnego w S. z dnia 17 czerwca 2014 roku w sprawie I ACa 166/14 wraz z uzasadnieniem (k. 665-681), wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 11 czerwca 2013 roku w sprawie VI C 74/13 wraz z uzasadnieniem (k. 247-274), zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa (k. 683, 725), protokół przesłuchania świadka (k. 684-686), postanowienie o umorzeniu dochodzenia (k. 687), zarządzenie o odmowie przyjęcia zażalenia

(k. 688, 690), postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 grudnia 2007 roku w sprawie VI Kp 64/06 (k. 689), zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa (k. 692-702), postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa (k. 711), postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie II Kp 71/14 (k. 712-713), artykuł prasowy (k. 715), dokumentacja lekarska (k. 716-717), protokół (k. 726-729), postanowienia prokuratora (k. 730, 731), postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 marca 2008 roku w sprawie VI Kp 1/08 (k. 732-733), przesłuchanie powoda T. S. (min. 00:01:52-00:40:01 k. 734-735 w zw. z min. 00:16:26-01:02:30 k. 444v), przesłuchanie pozwanej U. M. (min. 00:11:59-01:06:15 k. 498v)

Sprawa dotycząca ważności aktu notarialnego – umowy darowizny została rozstrzygnięta prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 kwietnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I C 116/07, którym to wyrokiem Sąd oddalił powództwo powoda jako bezzasadne.

Sprawa o ustalenie nieważności oświadczenia o zrzeczeniu się służebności mieszkania została rozstrzygnięta prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 czerwca 2014 roku w sprawie o sygn. akt I C 7/11, którym to wyrokiem Sąd oddalił powództwo.

dowód: protokół rozprawy z dnia 7 listopada 2007 roku w sprawie I C 116/07 (k. 471-473), protokół z przesłuchania z dnia 1 sierpnia 2008 roku w sprawie I C 116/07 (k. 474-475), wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 kwietnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I C 116/07 wraz z uzasadnieniem (k. 316-320, 411-418, 456-470), postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 czerwca 2012 roku w sprawie VII Ca 60/12 (k. 331, 332, 642), opinie sądowo – psychiatryczne z dnia 6 kwietnia 2013 roku do sprawy I C 7/11 (k. 343-350, 351-359, 493-496, 703-710), wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 czerwca 2014 roku w sprawie I C 7/11 wraz z uzasadnieniem (k. 333-342, 478-486), pismo Sądu Rejonowego w W. (k. 410), wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 października 2015 roku w sprawie sygn. akt VII Ca 1116/14 wraz z uzasadnieniem (k. 589-601), protokół z przesłuchania świadków (k. 476-477), przesłuchanie powoda T. S. (min. 00:01:52-00:40:01 k. 734-735 w zw. z min. 00:16:26-01:02:30 k. 444v), przesłuchanie pozwanej U. M. (min. 00:11:59-01:06:15 k. 498v)

Pozwana U. M. w dniu 16 października 2013 roku złożyła zeznania w charakterze świadka w sprawie z oskarżenia prywatnego notariusza G. M. przeciwko T. S. oskarżonemu o czyn z art. 212 § 2 k.k., która to sprawa toczy się przed Sądem Rejonowym (...) w P. w Wydziale VIII Karnym pod sygn. akt VIII K 1503/11.

Zeznania pozwanej, które składała w charakterze świadka dotyczyły czynności notarialnych, których była stroną: darowizny nieruchomości położonej w D., ustanowienia i zrzeczenia się służebności z udziałem rodziców powoda.

W ramach zeznań pozwana powiedziała m. in.:

- 1) „Umowa darowizny była zawarta u notariusza – pana M.. Byli przy niej rodzice T. S. i T. S.. Umowa została zawarta w Kancelarii Notarialnej w W..”, „Rodzice pana S. byli w Kancelarii pana M..”;
- 2) „Rodzice pana S. i on nie mieli pieniędzy.”;
- 3) „T. S. mówił, żebym zadzwoniła do notariusza z pytaniem czy może do nas przyjechać bo jego ojciec nie do końca był sprawny. Odwołanie służebności miało miejsce w mieszkaniu w D. w kuchni. Przyjechał notariusz pan M.. Przy odwołaniu byli obecni rodzice pana S., pan S., ja i notariusz.”;
- 4) „Ten pan cofa się chyba w rozwoju.”;
- 5) „Pierwsze słyszę, żeby rodzice oskarżonego chorowali na choroby otępienne.”, „Oboje byli kontaktowi.”;
- 6) „Staraliśmy się o dziecko.”.

dowód: protokół rozprawy głównej z dnia 16 października 2013 roku w sprawie sygn. akt VIII K 1503/11 (k. 66-69)

Powód T. S. co najmniej od lutego 1998 roku leczy się psychiatrycznie, jest pacjentem poradni zdrowia psychicznego, z rozpoznaniem afektywnych zaburzeń mieszanych. Był kilkakrotnie badany przez biegłych psychiatrów w związku z toczącymi się z jego udziałem postępowaniami – zarówno cywilnymi, jak i karnymi. W 2009 roku przebył zapalenie wątroby o nieustalonej etiologii, miał stwierdzoną hiperlipidemię mieszaną oraz zakażenie układu moczowego. W lipcu 2012 roku rozpoznano u niego przewlekłe zapalenie trzustki, przewlekłe zapalenie wątroby, zespół jelita drażliwego.

W opinii sądowno – psychiatrycznej z dnia 6 kwietnia 2013 roku sporządzonej na potrzeby procesu toczącego się przed Sądem Rejonowym w W. w sprawie o sygn. akt I C 7/11, biegła psychiatra wskazała m. in., iż rozpoznaje u powoda zaburzenie osobowości i jej zdaniem powód wymaga intensywnego leczenia psychiatrycznego.

dowód: opinia sądowno – psychiatryczna z dnia 6 kwietnia 2013 roku do sprawy I C 7/11 (k. 351-359)

W. S. jest matką powoda i emerytką. Wymaga stałej opieki osoby trzeciej ze względu na niemożność samodzielnego zaspokajania potrzeb życiowych. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 17 sierpnia 1998 roku została uznana za osobę całkowicie, trwale niezdolną do pracy. Co najmniej od 1998 roku W. S. leczy się internistycznie, cierpiąc na uogólniony proces miażdżycowy z zespołem psychoorganicznym, miażdżycowe uszkodzenia mięśnia sercowego z nadciśnieniem tętniczym oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa. Nie była leczona psychiatrycznie ani odwykowo. W dniu 25 września 2004 roku była hospitalizowana na oddziale chorób wewnętrznych 107 Szpitala (...) ZOZ w W. z rozpoznaniem bronchitis. A. D.. H. i stan po cholecystostomii (sprzed 20 lat). W czasie przyjęcia do szpitala stan ogólny chorej był dobry. W dniu 5 stycznia 2008 roku była hospitalizowana na oddziale chorób wewnętrznych 107 Szpitala (...) ZOZ w W. z rozpoznaniem: zaostrzenie przewlekłej obstrukcyjnej choroby płuc, nadciśnienie tętnicze, stan po cholecystektomii, naczyniopochodne zawroty głowy. W dniu 28 września 2011 roku była hospitalizowana w 107 Szpitalu (...) ZOZ w W. z rozpoznaniem: uogólniony proces miażdżycowy z zespołem psychoorganicznym, miażdżycowe uszkodzenie mięśnia sercowego z nadciśnieniem tętniczym, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa.

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w K. w sprawie o sygn. akt I Ns 389/14 orzekł o ubezwłasnowolnieniu całkowitym W. S. z powodu zespołu otępiennego.

dowód: analiza dokumentacji medycznej dla potrzeb orzecznictwa sądowego (k. 64, 538-541), dokumenty zgromadzone w aktach prokuratora Pc 125/14 w sprawie dot. zbadania istnienia podstaw do ubezwłasnowolnienia W. S. (k. 139-236), decyzja (k. 286), wniosek o ubezwłasnowolnienie (k. 542-545), postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 13 listopada 2015 roku w sprawie I Ns 389/14 (k. 288), pismo prokuratora (k. 289), opinia sądowa psychiatryczno – psychologiczna (k. 390), dokumentacja lekarska (k. 439-443, 625-627)

Stan faktyczny sprawy ustalono na podstawie wymienionych powyżej dowodów. Sąd prowadził postępowanie dowodowe w granicach inicjatywy dowodowej stron. Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda, zawarte w pismach procesowych z dni 15 grudnia 2014 roku i 5 lipca 2016 roku oraz oddalił wnioski dowodowe pozwanej zawarte w pismach z dni 18 listopada 2015 roku, 16 grudnia 2015 roku, 12 grudnia 2015 roku i 20 listopada 2016 roku, gdyż ich uwzględnienie skutkowałoby jedynie bezzasadnym przedłużeniem postępowania, a co najważniejsze – okoliczności, które miałyby zostać wykazane przy pomocy tych środków dowodowych nie mogły dotyczyć istoty sporu, w szczególności nie mogły zmienić przedstawionych wyżej ustaleń faktycznych. Mając zatem na względzie zasadę szybkości postępowania oraz przedstawioną w pozwie i dalszych pismach podstawę faktyczną żądania pozwu, Sąd uznał, że wystarczającym materiałem dowodowym dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu były dowody wyżej przedstawione.

Należy zwrócić uwagę, iż w pewnym zakresie w aktach sprawy były również dokumenty o charakterze urzędowym (w szczególności mowa o protokole rozprawy zawierającym zeznania pozwanej, stanowiącym podstawę faktyczną żądań powoda), które zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. stanowią dowód tego, co w nich zostało urzędowo zaświadczone. Żadna ze stron nie przedstawiła dowodów, które podważyłyby wiarygodność lub moc dowodową powyższych dokumentów. Nie było więc żadnych podstaw do tego, aby odmówić im wiary.

W toku postępowania Sąd przesłuchał strony. Zeznania nie wniosły do sprawy nic nowego ponad to, co już wynikało z bezspornych lub niezaprzeczonych twierdzeń stron lub z dokumentów urzędowych i prywatnych znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy stwierdzić, iż nie było podstaw do odrzucenia pozwu, o co wnioskowała w odpowiedzi na pozew strona pozwana. Pozwana nie wskazała bowiem konkretnej sprawy, która miałaby dotyczyć tego samego roszczenia, z którym powód wystąpił w przedmiotowej sprawie. Pozwana ogólnie powołała się na fakt, iż powód zainicjował przeciwko niej wiele postępowań sądowych – karnych i cywilnych, w których podnosił podobne zarzuty. W konsekwencji zarzut pozwanej z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. okazał się bezzasadny. Czym innym rzecz jasna było to, że roszczenie powoda, podobnie jak w sprawach przytoczonych w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia, również okazało się merytorycznie bezzasadne.

Odnosząc się do merytorycznej oceny powództwa zgłoszonego przez powoda w przedmiotowej sprawie, należało w pierwszej kolejności wskazać, że powód opierał swoje żądanie zgłoszone w przedmiotowej sprawie na przepisie art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i art. 448 k.c.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Z powyższego uregulowania wynika więc jednoznacznie, że ochrona dóbr osobistych następuje przed działaniem bezprawnym. Przyjmuje się przy tym, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a nawet z porządkiem prawnym oraz z zasadami współżycia społecznego. O tym jednak, czy w konkretnym wypadku można mówić o naruszeniu dobra osobistego, nie mogą decydować subiektywne odczucia osoby uważającej się za pokrzywdzoną, lecz decydujące znaczenie ma to, jaką reakcję naruszenie to wywołało w społeczeństwie.

W doktrynie i judykaturze utrwaliło się już stanowisko, że za bezprawne uznaje się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających je, jak: zgoda uprawnionego, działanie oparte na przepisie prawnym, wykonywanie prawa podmiotowego, działanie w obronie uzasadnionego interesu.

Jednocześnie w myśl art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

W przedmiotowej sprawie powód domagał się zadośćuczynienia pieniężnego (a więc ochrony o charakterze majątkowym).

Powód stał przy tym na stanowisku, że naruszając jego dobra osobiste, jak cześć i godność, pozwana wywołała u niego rozstrój zdrowia, skutkujący koniecznością leczenia psychiatrycznego i somatycznego.

W myśl art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Zarówno w doktrynie, jak i judykaturze utrwalilo się już stanowisko, że dla zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych nie wystarczy ustalenie bezprawności naruszenia dobra osobistego, ale konieczne jest ustalenie działania zawinonego (choćby winy nieumyślnej w najlżejszej postaci niedbalstwa). Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 stycznia 2007r. wydanym w sprawie III CSK 358/2006, gdzie podkreślił, iż art. 448 k.c. znajduje zastosowanie tylko w wypadku zawinonego naruszenia dóbr osobistych.

Nadto należy podkreślić, że w orzeczeniu wydanym w sprawie IV CSK 290/09 Sąd Najwyższy wskazał, że prawdziwa wypowiedź o określonej osobie z uwagi na treść zawartej w niej informacji nie może naruszać dobrego imienia innej osoby.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego postępowania, Sąd doszedł do następujących wniosków.

W ocenie Sądu, zgromadzony w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do przyjęcia, iż pozwana w składanych przez siebie zeznaniach w toku postępowania karnego toczącego się przed Sądem Rejonowym (...) w P. w sprawie o sygn. akt VIII K 1503/11 naruszyła dobra osobiste powoda, doprowadzając do rozstroju lub pogorszenia jego stanu zdrowia.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że przywołane przez powoda zeznania pozwanej złożone w ww. postępowaniu karnym, w których pozwana rzekomo naruszyła dobra osobiste powoda, co miało doprowadzić go do rozstroju zdrowia skierowane zostały do zamkniętego kręgu adresatów, to jest orzekającego w sprawie sądu i stron postępowania. Pozwana nigdy nie upubliczniła treści tych zeznań, ani nie głosiła publicznie poglądów na temat powoda czy jego matki, czy ich zachowań w zakresie objętym roszczeniem powoda o ochronę dóbr osobistych zgłoszonym w przedmiotowej sprawie.

Dokonując analizy treści zeznań pozwanej, które złożyła jako świadek w sprawie VIII K 1503/11 w zakresie użytych w nich sformułowań dotyczących osoby powoda (lub jego matki, ojca) lub ich zachowań, co do których powód twierdził, że naruszyły jego dobra osobiste w postaci czci i godności, a nawet zdrowia, doprowadzając go do jego rozstroju lub ten rozstrój pogłębiając, Sąd uznał, że zasadniczo wypowiedzi pozwanej o powodzie i jego zachowaniu, jak też rodzicach powoda były prawdziwe. Nawet zaś, gdyby przyjąć, że jakaś wypowiedź pozwanej, zwłaszcza o powodzie, że: „cofa się w rozwoju”, nie weryfikowała się przez cechę prawdziwości, to Sąd uznał, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy dobra osobiste powoda nie zasługiwały na ochronę ze względu na zasady współżycia społecznego (art. 5 k.c.).

W orzeczeniu wydanym w sprawie II CR 390/1969 Sąd Najwyższy określił, że roszczenie z art. 24 § 1 k.c. nie może być uwzględnione, jeżeli użytek z niego byłby sprzeczny z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Podobne stanowisko wyraził w orzeczeniu wydanym w sprawie I ACa 139/2007 Sąd Apelacyjny w K. oraz I ACr 604/1993 Sąd Apelacyjny w P., który podniósł, że gdyby przyjąć, że doszło do naruszenia dobra osobistego powoda – jego dobrego imienia, należałoby rozważyć czy powód może domagać się ochrony prawnej, skoro sam postępuje sprzecznie z zasadami współżycia społecznego; wymaga bowiem szacunku dla swych dóbr osobistych, a tymczasem sam nie dba o zachowanie tych dóbr względem innych osób. Takie postępowanie może uzasadniać odmowę udzielenia poszkodowanemu ochrony prawnej na podstawie art. 5 k.c.

Powód twierdził, iż naruszenie jego dóbr osobistych i rozstrój zdrowia wywołały zeznania pozwanej złożone w ww. sprawie karnej VIII K 1503/11 Sądu Rejonowego (...) w P., że: powód i jego rodzice byli w kancelarii notarialnej przy zawarciu umowy darowizny, jak i przy odwołaniu służebności, a także, że powód dzwonił do kancelarii notarialnej; rodzice powoda nie mieli pieniędzy; rodzice powoda byli zdrowi, kontaktowi.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności uzasadnień wyroków Sądu Rejonowego w W.: z dnia 7 kwietnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I C 116/07 dotyczącej ważności aktu notarialnego – umowy darowizny z dnia 7 stycznia 2004 roku oraz z dnia 18 czerwca 2014 roku w sprawie sygn. akt I C 7/11 o ustalenie nieważności oświadczenia o zrzeczeniu się służebności mieszkania, umowa darowizny z dnia 7 stycznia 2004 roku faktycznie zawarta została przed notariuszem G. M. w Kancelarii Notarialnej w W., przy czym – z uwagi

na niepełnosprawność S. S. (3), który z powodu amputowanej nogi nie mógł samodzielnie się poruszać, podpisanie przez niego aktu notarialnego nastąpiło w samochodzie obok kancelarii notariusza, jednak notariusz spełnił wszelkie wymogi formalne, w szczególności: sprawdził tożsamość podpisujących, odczytał akt i odebrał podpisy. Z kolei w dniu 2 marca 2004 roku spisane zostało pismem odręcznym oświadczenie woli o zrzeczeniu się służebności osobistej mieszkania położonego w (...) / 1 z podpisami: W. S., S. S. (3) i T. S. potwierdzonymi przez notariusza G. M.. W toku ww. postępowania ustalono, iż rodzice powoda składając oświadczenia objęte umową darowizny oraz oświadczenie woli o zrzeczeniu się służebności osobistej nie byli w stanie wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli.

Wskazać należy, iż kwestionowane przez powoda zeznania pozwanej w ww. postępowaniu karnym dotyczyły czynności notarialnych, których była stroną: darowizny nieruchomości położonej w D., ustanowienia i zrzeczenia się służebności z udziałem powoda i jego rodziców. W związku z powyższym w głównej mierze odnosiły się do stanu świadomości powoda i jego rodziców, nie zaś zdrowia fizycznego w ogólności. Zauważyć bowiem należy, iż pozwana zeznając w sprawie VIII K 1503/11 podała, że choć rodzice powoda byli osobami świadomymi to byli schorowali zgodnie z wiekiem. Tak samo, zeznając co do kondycji finansowej powoda i jego rodziców, pozwana odnosiła się do kwestii remontu darowanej jej nieruchomości podając, iż remont ten miała wykonać z własnych środków.

Reasumując Sąd uznał, iż w świetle zebranych dowodów, nie było podstaw by uznać rozważane wypowiedzi pozwanej za bezprawne.

Twierdzeniem pozwanej, które powód uznał za naruszające jego dobra osobiste było użyte przez pozwaną w toku składanych przez nią zeznań w sprawie VII K 1503/11 sformułowanie „Ten pan cofa się chyba w rozwoju.”

Odnosząc się do omawianej tu kwestii wskazać należy, że powód co najmniej od lutego 1998 roku leczy się psychiatrycznie, jest pacjentem poradni zdrowia psychicznego, z rozpoznaniem afektywnych zaburzeń mieszanych. Był kilkakrotnie badany przez biegłych psychiatrów w związku z toczącymi się z jego udziałem postępowaniami – zarówno cywilnymi, jak i karnymi. W opinii sądowno – psychiatrycznej z dnia 6 kwietnia 2013 roku sporządzonej na potrzeby procesu toczącego się przed Sądem Rejonowym w W. w sprawie o sygn. akt I C 7/11, w której to sprawie U. M. również występowała w charakterze strony pozwanej, biegła psychiatra wskazała m. in., iż rozpoznaje u powoda zaburzenie osobowości i jej zdaniem powód wymaga intensywnego leczenia psychiatrycznego. Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu, pozwana, która nie posiada wykształcenia z zakresu psychiatrii, psychologii, bądź inne pokrewnej dziedziny, mogła nie odróżniać jednostki chorobowej, na którą cierpi powód i dla oznaczenia chorobowego stanu psychicznego powoda użyła tzw. „skrótów myślowych”.

Nadto należy dodać, że ilość spraw sądowych oraz zawiadomień o rzekomo popełnionych przez pozwaną przestępstwach na szkodę powoda, skierowana do różnych jednostek prokuratury oraz sądów przez powoda T. S., mogła uzasadniać, zdaniem Sądu, taką ocenę zachowania powoda skoro – jak wskazywał – nie uznaje żadnego z wydanych przez ww. instytucje orzeczeń, albowiem nie są one dla niego korzystne. Zdaniem Sądu, powód ilością składanych zawiadomień o rzekomym popełnieniu przestępstw przez pozwaną oraz wytaczaniem licznych powództw na drodze cywilnej i wszczynaniem również licznych spraw z oskarżenia prywatnego w postępowaniu karnym mógł spowodować u pozwanej odczucie, że powód nie zachowuje się adekwatnie do wieku i zajmowanych dotychczas stanowisk. Sam powód bowiem wielokrotnie w swoich pismach procesowych podnosił, iż w przeszłości był funkcjonariuszem policji, urzędnikiem urzędu skarbowego, jak też pełnił funkcję sołtysa.

W związku z powyższym Sąd uznał, że również wskazane powyżej sformułowanie użyte przez pozwaną w trakcie składania zeznań w charakterze świadka w sprawie VIII K 1503/11 Sądu Rejonowego (...) w P. nie mogło być uznane za bezprawne.

W pozwie powód twierdził, że pozwana naruszyła jego dobra osobiste, w tym zdrowie, doprowadzając go do jego rozstroju przez rzekome permanentne nękanie go fałszywymi oskarżeniami i zniesławienie.

W ocenie Sądu, na gruncie zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego brak było podstaw do przyjęcia, by pozwana nękała powoda fałszywymi oskarżeniami. Wręcz przeciwnie, niniejsze postępowanie wykazało, że to powód kieruje liczne oskarżenia pod adresem pozwanej i to pozwana może czuć się nękana przez powoda tymi oskarżeniami. Jednocześnie powód wytoczył przeciwko pozwanej kilkanaście spraw na drodze postępowania cywilnego bądź karnego. Wskazać należy przy tym, że pozwana do chwili obecnej nie przegrała jakiejkolwiek sprawy cywilnej wszczętej z powództwa T. S.. Pozwana nie została też skazana do tej pory prawomocnym wyrokiem Sądu w związku z jakąkolwiek sprawą wszczętą z zawiadomienia powoda, a większość postępowań toczących się z zawiadomień odnośnie rzekomo popełnionych przez pozwaną przestępstw kierowanych przez powoda została umorzona na etapie postępowania przygotowawczego, bądź w ogóle odmówiono jego wszczęcia.

O bezprawności decyduje wyłącznie kryterium obiektywne. Bezprawne naruszenie sfery dóbr osobistych jest przesłanką ich ochrony, natomiast wina dokonującego naruszenia nie stanowi takiej przesłanki i wywołuje tylko skutek w zakresie zastosowania niektórych środków ochrony dóbr osobistych. Naruszenie dobra osobistego polega już na samym przekroczeniu zakreślonej w art. 24 § 1 k.c. granicy zagrożenia dobra osobistego, ale dla powstania roszczenia uprawnionego konieczna jest wskazana bezprawność. W tym miejscu podkreślić należy również, iż ochrona przysługuje jedynie przeciwko takiemu zachowaniu, które może być uznane za działanie sprawcy, przy czym w przypadku osoby fizycznej znaczenie ma wyłącznie działanie zdeterminowane przez jej wolę. Jednocześnie brak bezprawności wynikać może przede wszystkim ze zgody podmiotu prawa osobistego, z działania w ramach porządku prawnego, ze szczególnych przepisów prawnych, z wykonywania prawa podmiotowego, z konieczności ochrony innego wyżej postawionego dobra oraz z ogólnej klauzuli zasad współżycia społecznego (por. także wyr. SN z dnia 19 października 1989 r., II CR 419/89, OSP 1990, z. 11-12, poz. 377).

W ocenie Sądu taki charakter działania w ramach obowiązującego porządku prawnego ma m. in. złożenie zeznań w charakterze świadka, niezależnie od ich treści. Złożenie zeznań na wezwanie uprawnionego organu jest powszechnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa, zagrożonym sankcjami w razie nieuzasadnionej odmowy jego wykonania. Dopiero składanie fałszywych zeznań jest przestępstwem sankcjonowanym karą pozbawienia wolności (art. 233 k.k.), a więc zachowaniem, które nie mieści się w ramach porządku prawnego. Dlatego też jakiegokolwiek wypowiedzi, stanowiące część zeznań złożonych w charakterze świadka, mogą stanowić czyn bezprawny tylko wtedy, gdy były to w tym zakresie zeznania fałszywe.

Z całą mocą podnieść należy, że postępowanie pozwanej mieściło się w ramach porządku prawnego. Oczywiście jest, iż bezprawne naruszenie dobra osobistego może nastąpić poprzez podanie w trakcie zeznań niekorzystnych informacji o innej osobie, jeżeli były one nieprawdziwe. Przy czym kwestią nadrzędną pozwalającą na uznanie takiego zachowania za bezprawne jest celowość działania na niekorzyść przeciwnika procesowego oraz świadomość, iż sformułowane zarzuty są niezgodne z rzeczywistością. W przedmiotowej sprawie nie sposób stwierdzić, iż pozwana, składając zeznania dotyczące powoda i jego rodziny kierowała się złą wolą, a podane przez nią okoliczności były nieprawdziwe. W aktach sprawy brak jest dowodów, które mogłyby uzasadniać tezę o nieprawdziwości zeznań.

Konkludując wskazać należy, iż pozwana składając kwestionowane zeznania działała w ramach obowiązujących przepisów prawa. Nadto, w niniejszej sprawie nie było najmniejszych podstaw do przyjęcia, że pozwana składała fałszywe zeznania.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach w punkcie 2 wyroku Sąd orzekł na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).

SSO Jolanta Czajka – Bałon